

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 16. Tertiò contra se habent Apostolum Paulum 1. Cor. 10. & 11.
Veterisque Testamenti figuras.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

cessatum est, illa ad improprium & tropicum sensum detorquere. Nullus enim facer textus ad id cogit, neque Ecclesiae sensus, neque Patrum consensus, uti proximè videbimus; imò nec ratio ulla christiana, fideique (ut christianam rationem oportet) submissa. *Nec enim hac inter se pignant* (ait Tridentinum ubi supra) *ut ipse Salvator nossemper ad dexteram Patris in calice assideat, iuxta modum existendi naturalem; & ut multis nihilominus aliis in locis sacramentaliter praesens sua substantia nobis adsit, eà existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possimus, possibilem tamen esse Deo (apud quem non erit impossibile omne verbum Luc. 1. & apud quem omnia possible sunt Matth. 19.) cogitatione per fidem illustratà assequi possimus; & constantissimè credere debemus, Christo discretis ac perspicuis verbis id attestante.*

CAPUT XVI.

Tertio contra se habent Apostolum Paulum 1. Cor. 10. & 11. Veterisque Testamenti figuras.

164 **I**n priori namque loco: *Calix benedictionis (inquit) cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? & panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est? Quoniam unus panis, & unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus. Ut quid enim ait: Calix benedictionis, cui benedicimus, nisi ad declarandam necessitatem benedictionis, seu consecrationis, ad hoc ut benedictionis calicem participans, particeps sit sanguinis Domini? Si autem corpus & sanguis in hoc Sacramento non forent nisi in tropo & figura, ad hoc opus non foret speciali benedictione, seu consecratione. Sufficeret enim prima institutio, seu voluntas Christi declarata in Scripturis, ut constat ex eo quod similibus institutio divina, sine alia benedictione sufficiens fuerit, ad hoc ut Manna, Agnus Paschalis, figura essent Domini corporis. Porò calicem benedictum, seu ipsius participationem Apostolus sic asserit esse participationem Domini sanguinis (non figura, seu signi, vel virtutis illius) ut ea de re loquatur velut fidelibus ex fide nota, *nomine*, &c. Quod roborant verba sequentia, quibus *unus panis, & unum corpus* omnes esse dicimur, quia de *uno pane participamus*. Neque enim verè hoc Apostolus diceret, si de pane communi intelligeret. Neque enim unum eundemque panem communem omnes comedimus, nec hoc Scriptura dicit; sicut nullibi dicit quòd Judaei omnes eundem Agnum Paschalem olim manducaverint, sed quæque familia suam. Intellectum verò de eodem pane consecrato, qui corpus est Christi, manifestum est omnes fideles, ubicumque terrarum existentes, de uno pane, id est uno eodemque Christi corpore participare. Sic igitur Apostolus intellexit.*

165 Præterea si sic Apostolus non intellexisset, quid est quòd sequenti cap. 11. postquam dixit: *Ego enim accepi à Domino, quoniam Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepi panem, & gratias agens fregit, & dixit: accipite & manducate: hoc est corpus meum, &c. gravissimam hanc admonitionem subjunxisset: Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini, nisi panem & calicem consecratum intellexisset verè & propriè esse corpus & sanguinem Domini? Ut quid etiam tantam probationem exigit ad panem illum manducandum, & calicem bibendum: *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat? Audi rationem: qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit* (iudicium utique æternæ suæ damnationis)*

non disjucans corpus Domini. Sua profectò damnationis æternæ iudicium non manducaret, nec biberet, si solam figuram vel signum Domini corporis & sanguinis manducaret & biberet. Neque enim si quis absque debita animi sui probatione seu dispositione Paschalem olim Agnum manducasset, vel bibisset aquam de petra, reus fuisset corporis & sanguinis Domini, ut propterea mortale peccatum æternamque proinde damnationem suam incurrisset, tamen Christi corpus in figura Agni comedisset, sanguinemque in figura aquæ illius bibisset. Cur ergo Christianus, præ Judæo, iudicium suæ æternæ damnationis hodie comedit & bibit? Disertam perspicuamque rationem Apostolus reddit: quia *non disjucab corpus Domini*, id est quia panem consecratum non discernit à pane communi, sed perinde manducat, ac si verè non foret, uti verè est corpus Domini. Idèò ergo magnam illam suspensius probationem Apostolus exigit, quia panem consecratum manducans iudicare debet id quod manducat, non esse panem communem, nec figuram dumtaxat Domini corporis, ut olim erat Agnus Paschalis, sed verè esse corpus Domini, cujus proinde reus est, si indignè manducat.

166 Idque ampliùs apparet ex eo quòd Christus in veritate adimpleverit figuras veteris Testamenti, juxta Apostolum Coloss. 2. dicentem, quòd figuræ illæ *umbræ sunt futurorum; corpus autem Christi*, id est veritas per illas præfigurata per Jesum Christum impleta est. Ad quod etiam significandum in passione Christi *velum templi scissum est* Matth. 27. & Joan. 1. dicitur: *lex per Moysen data est, gratia & veritas per Jesum Christum facta est.* Igitur Christus exhibuit veritatem figurarum veteris legis, veritatem utique rei quam præfigurabat Manna, Agnus Paschalis, aqua de petra, sanguis veteris Testamenti, &c. Manna verò & Agnus Paschalis figura fuerunt corporis Domini; aqua verò illa & sanguis significarunt sanguinem ejusdem, de quo utique Christus ait: *hic calix novum Testamentum est in meo sanguine.* Si ergo figurarum illarum veritatem exhibuit, verum, non figuratum dumtaxat sanguinem suum nobis exhibuit, cum dixit: *hic calix novum Testamentum est in meo sanguine.* Verum item corpus; cum dixit: *hoc est corpus meum.* Cujus figura fuerunt Manna & Agnus Paschalis, ut SS. Patres unanimiter contestantur.

167 Et si cum accepit deditque discipulis panem & calicem, figuras tantum dedit, non veritatem corporis ac sanguinis sui, Christus per novæ legis institutionem, finem non solum non imposuisset figuris veteris legis, exhibita veritate rerum quas significabant; sed & figuras figuris illis superaddidisset, & figuras quidem ignobiliores figuris veteris legis, nec tam benè repræsentantes corpus & sanguinem suum, probatur: quia Agnus Paschalis v. g. in se nobilior est, nobiliorique seu meliori modo significat Christi corpus, quam panis seu Eucharistiae Sacramentum, si non est verè, realiter & substantialiter nisi panis. Si quidem caro Christi aptius per Agnum, quam per simplicem panem significatur; sicut & mors Christi per mortem Agni expressius significatur, quam per fractionem distributionemque panis. Sed &

qualitates Christi, innocentia, mansuetudo, &c. per qualitates Agni melius repræsentantur. Denique manducatio Agni habet effectus magis exprimentes effectum hujus Sacramenti, quam manducatio panis. Magis enim caro nutrit, quam panis, & Agni manducatio fidem magis excitat, meliusque repræsentat Christum. Sanguis quoque, quo Moyses librum, populum, tabernaculum, & omnia vasa ministerii aspergit, dicens: *hic sanguis Testamenti, quod mandavit ad vos Deus* (ut Apostolus refert Hebr. 9) melius & nobilius significat sanguinem Christi (de quo ipse: *hic est enim sanguis meus novi Testamenti*, &c.) quam vinum: sanguis enim substantia nobilior est, & sanguis cum sanguine majorem habet propinquitatem; quam vinum. Et idem est de manna veteris Testamenti, quod etiam melius significat Christum, quam simplex panis, tum quia erat è cælo, tum quia habebat omnem saporem, tum quia qui plus de illo colligebat, non habebat plus, & qui minus colligebat, non habebat minus.

163 Atqui fide certum est nobilius esse quod Christus nobis dedit, quam quod Moyses Judæis dedit, vel Deus tempore veteris legis, ut constat ex Joan. 6. *Non Moyses dedit vobis panem de cælo, sed Pater meus dat vobis panem de cælo verum. Patres vestri manducaverunt manna in deserto, & mortui sunt. Hic est panis de cælo descendens, nisi quis ex ipso manducaverit, non moriatur.* Explicans verò, quis sit ille panis: *panis* (inquit) *quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus... nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Unde Ambrosius l. 4. de Sacram. c. 5. *Magnum quiddam & venerabile, quod manna Judæis pluit è cælo; sed intellige, quid est amplius, manna de cælo, an corpus Christi? corpus Christi utique, qui est Auctor cæli.* Et lib. de initiand. c. 9. *Considera nter præstantior sis, panis Angelorum, an caro Christi... Manna illud è cælo. Hoc supra cælum... Illud aqua de petra fluxit; tibi sanguis è Christo... Illud in umbra, hoc in veritate.* Salvianus l. 2. ad Ecclesiam: *Judæi habebant quondam umbram; nos veritatem. Judæi manna manducaverunt; nos Christum. Judæi carnes ovium; nos corpus Dei. Judæi pruinam cæli; nos Deum cæli.* Enim verò umbræ illæ veteris leg. s. in nova (ut constat ex dictis n. 166.) transire debuerunt in veritatem. Siquidem Tertullianus lib. 6. contra Marcion. c. 40. probat Christum habuisse verum corpus, quia figuris veteris legis præsignatum, & non est figura nisi alicujus veritatis: *figura enim* (inquit) *non fuisse, nisi veritatis esset corpus.* Quia ergo panis & vinum in veteri lege figura fuerunt corporis & sanguinis Christi in Eucharistia, ex figuris illis veteris legis ibidem probat veritatem corporis & sanguinis Christi in Eucharistia, uti n. 307-308. & 309. videbimus.

CAPUT XVII.

Quarò hæretici contra se habent Traditionem omnium Patrum, declarationemque octo Conciliorum Generalium.

169 Patres quippe omnes à diebus Apostolorum ad hæc usque tempora, in proprio, obvio & literalis sensu semper intellexerunt verba Salvatoris, *hoc est corpus meum, hic est sanguis meus.* Uti Cardinales Perronius & Bellarminus, Episcopus Coëfretæus, Garetius & Contensonus, alique Catholici Scriptores ostendunt, dissipatis & ad nihilum redactis nebulis inanum glossarum cavillationumque, quibus clarissimas eorumdem Patrum sententias hæretici Ministri Blondellus, Aubertinus, Clau-

dus, &c. obscurare conati sunt. Quod & adversus Ministrum Claudium addo præclare atque invictè nuper præstitit eximia eruditionis Vir D. Antonius Arnaldus, Doctor Sorbonicus, in libro de perpetuitate fidei Eucharistia: atque in defensione eius, ut doctissimus pissimisque Contenson to. 8. dissert. 1. ingenuè fateatur, quod nullus ipso facilius, expeditius, efficacius, & (absit, inquit, verbo invidia) cruditiùs, & juxta felicitus catholicam realis corporis Christi in Eucharistia præsentiam demonstraverit. Quippe Ministri Claudii librum sic dispunxit, eo robore criminationes ejus dispulit, eo lumine sophismatum officias dispulit, eo rationum pondere & gravitate inanissimarum figurarum levitatem & cantilenam oppressit, eo nervo Catholicam veritatem defendit, ut adversarium, floridum illum quidem, ab omni soliditate tamen desertum, nullo in loco consiliter sinat, sed cum profusus exarmatum confodiat, usque ad hæresis interneccionem....

Et certè non sine speciali æterni Numinis providentia Virum talem, tot olim modis divexitum, abscondit diu Deus in abscondito faciei suæ à contradictione linguarum, ut cum tempore deinceps opportuno excitaret, & in defensionem Christi, Dei verè absconditi, id est sub speciebus panis & vini latentis, adversus hæreticorum impetus armaret. Decebat sanè, & Eucharistia mysterii propugnatori planè congruebat, ipsum instar grani frumenti in terram cadere, & mori, ut multum postea fructum in universam Ecclesiam redundaturum afferret, omnibusque calumniatoribus palam faceret, quid sentiret de illo cibo, quem frumentum electorum, & vinum germanis virginis docti à Domino Propheta nominant.

Fuerunt quidem nonnulli (eorum nomini parco, parcat utinam & eorum iniquitati Deus) qui absque ulla veri vel tenuissima specie, per summam, & ante hæc tempora inauditam calumniam, Doctorem illum negatè transubstantiationis, & realis Christi in Eucharistia præsentia infimulare non erubuerunt, quamvis infandam illam suspensionem tot à se scriptis luculentissimis, ante accusationis illius atrocitatem exaratis, depulisset, ubi Catholice fidei articulum (qui sibi semper præcipuo amoris fuit & venerationi) his expressionibus, eâ perspicuitate excullerat, quibus accuratioribus, & formaliore, nec Patres, nec sacra Concilia, nec Theologorum Princeps S. Thomas, nec Scholastici ulli Scriptores, ad exponendum Ecclesie sensum germanissimum, unquam invenère.

Porro quid in illo accusationis monstro magis eminerit, an calumnia, an stultitia, & ultra utram vincat, prorsus ignoro. Ad eam enim insulsi & fatuis conjecturis tam indignam in præfatum Magistrum suspensionem conterere conati sunt, ut non solum refellere, sed nec referre etiam sine fatuitatis nota ipse auderem, & meminisse puderet, nisi ipse Claudius, præteritorum argumentorum vi obrutus, & futura subodoratus, ut ad silentium importabilem adversarium adigeret, eandem calumniam munitibus regessisset.

At enim hæreticorum fraudes facile floccificamus, & de recta D. Arnaldi in Deum fide nemo dubitabit, nisi fuerit improbis calumniatoribus improbitate non impar. Nam in opere novissimo (quod Clementis IX. nuncupavit) tam strenuè causam Ecclesie agit, ut armis lucis destruat opera tenebrarum, ad eam fortiter & juxta splendide, ut nulla superest Calvinistis nostris excusatio, si ad avitam Ecclesie Catholice fidem non revertantur.

Hæc in commendationem viri Theologi de Eccle-